

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Turtola 24.5.2023

Kalastusmatkailun kehittämisohjelmaluonnoksesta VN/1766/2022-MMM-18

Kalastusmatkailu on taloudelliselta merkittävyydeltä potentiaalinen kalakantojen hyödyntämisen muoto. Suomessa on paljon kalastusmatkailullisia mahdollisuuksia, joita ei ole osattu ymmärtää. Kalastuslaki ei tunne kalastusmatkailua edes käsitteenä. Vastuuministeriö on laatimassa kalastusmatkailun uutta kehittämisohjelmaa, joka on laadittu yleisesti ottaen selkeäksi, mutta ehdotus voisi olla konkreettisempi, syväluotaavampi ja kunnianhimoisempi myytävien tuotteiden kehittämisen osalta.

Arvio lähtötilanteesta on realistinen. Siihen voisi lisätä perustellusti sen, että arvokkaimmissa kalastuskohteissa on laajasti epäselvyyttä jopa siitä, kuka on kalastusoikeuden omistaja tai haltija. Näin on erityisesti Tornionjoella, joka on potentiaaliltaan valtakunnan kärkikohde.

Kehittämisohjelma on laadittu toiminnollisesti oikeassa järjestyksessä. Aluksi pitää satsata myytävään tuotteeseen, eli palveluiden tuottamiseen ja vasta siten markkinointiin ja myyntiin.

Palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen

Tavoite on oikea: *kalastusmahdollisuudet on tuotteistettu laadukkaiksi, helposti ostettaviksi, eri asiakasryhmiä kiinnostaviksi palveluiksi. Yritystoiminta on osaa-va, verkostoitunutta ja kannattavaa. Kalastusmatkailu on kestävä.*

Kun pyritään liiketoimintamahdollisuuksien kehittämiseen, kalastuksen tuotteistaminen palveluiksi on perusteltua. Rajoittamaton omatoimilupien myynti aiheuttaa ruuhkaisuutta parhaisiin paikkoihin ja estää liiketoimintojen kehittymisen esitetyn tavoitteen mukaisesti erityisesti Tornionjoella. Kalastusmatkailuyrittäjien mukaan edellä esitetty tavoite ei toteudu, mikäli samaan kohteeseen

seen myydään samaan aikaisesti omatoimilupia ja opastettuja kalastuksia. Merkittävässä ja ruuhkaantuvissa kalastuskohteissa kalastuslupa tulisi olla osana kalastuspalveluita.

Kehitysehdotus: Ohjelmapalveluja käyttävä kalastusmatkailu ja omatoimikalastajat tulisi käsitellä kehittämissuunnitelmassa omina segmentteinään. Vastuullisuus kalastuspalvelujen myynnissä tarkoittaa myös vastuullisuutta kalastuskohteen ruuhkattomuudesta. Omatoimilupien kohdealueet tulee eriyttää yrittäjien palvelukohteista. Esitämme kiinnittämään huomiota näihin asioihin jatkovalmisteluissanne.

Lainaus luonnoksesta: *Kalastusmatkailuyritykset tarvitsevat toimintaansa vesialueen omistajan luvan. Lupa voidaan hankkia vesialueen omistajalta, valtiolta tai kalatalousalueelta. Mikäli vesialueen omistaja ei myönnä lupaa, voi alueellinen ELY-keskus myöntää luvan.*

Tekstiin sisältyy paha virhe. On paljon tapauksia, joissa vesialueen omistus ja kalastusoikeus ovat eriytyneet toisistaan. Vesialue on voitu myydä ilman kalastusoikeutta; toisaalta vesialueen omistaja voi myydä kalastusoikeuden myymättä vesialuetta. Käsite vesialueen omistaja on syytä korvata kalastusoikeuden omistajaa todellisemmin kuvaavalla ilmaisulla kalastusoikeuden omistaja tai kalastusoikeuden haltija, kuten asia ilmaistiin kalastusmatkailun kehittämisen toimenpideohjelmassa 2008–2013. Nyt esitetty ja kalastuslaissakin käytetty perusoikeuksien vastainen kirjaus suosii lähinnä vesivoimayhtiöitä, ei oikeata omistajaa eikä kalastusmatkailua. Tämä yhteisluvelain kanssa ristiriidassa oleva virhe on syytä korjata kalastuslakiin viivyttämättä.

Pohja-Mykrän ym. ERÄTALOUSRAPORTISSA 40-2018 kävi selväksi, että Tornionjoella käyvistä n. 10.000 kalastajista 95% on omatoimikalastajia. Kalastusmatkailijoiden kulutusmenot ovat Tornionjoella pienet. Kalastusmatkailijat käyttivät maakunnassa kalastuspalveluihin keskimäärin vain 18 euroa matkaa kohden! Raportin mukaan kalastusmatkailu tuottaa aluetalouteen vaivaiset 10,8 miljoonaa euroa - matkailukalastus ei ole kalastusmatkailua.

Toisin kuin Simojoella, valtiolta on ottanut Tornionjoen lohen viehekalastuksen haltuunsa. Valtiolta myy maailman halvimman lohiluvan koko kesän kattavaksi. Nykyinen Tornionjoen lohenkalastuksen profiili ei tuota hyötyä alueelle. Profiilin muodostumiseen on vaikuttanut lohen puuttuminen joesta vuosikymmenien ajan. Lupakäytäntö on perua ajalta, jossa joki oli tyhjä lohista. Kalastajien lukumäärälle ei ole asetettu määrällisiä rajoitteita. Omatoimikalastajat saapuvat omine veneineen valtion luvalla toisen omistamille kalavesille, sinne minne sattuvat mahtumaan. Järjestelyn sijaan vallitsee kaaos, kun kalastuspaikat ruuhkautuvat hallitsemattomaan kaaokseen verrattavalla tavalla. Nyt valmisteltavalla ohjelmalla tulee luoda edellytykset myös Tornionjoen kalastusmatkailun kehittämiselle – perustuslain mukaisesti.

Tornio-Muoniojokiseura ry
Kalervo Aska pj.